

ВОДА ЗА ПИЋЕ

у сусрет новим / старим изазовима

Проф. др Јасмина Агбаба

14-16. Септембар 2022. Нови Сад

“Вода на којој брод плови је иста вода која га и прогута.”

КИНЕСКА ПОСЛОВИЦА

Снага воде

- Вода повезује сваки аспект живота, а њена здравствена безбедност доприноси побољшању здравља људи и породица широм света.
- СЗО: процењује се да данас у свету сваки 10-ти човек нема приступ здравствено безбедној води.
- У већини случајева, водни ресурси су ограничени на стварне количине воде доступне за употребу.
- Доступност водних ресурса (количина површинских и подземних ресурса воде која се обнавља сваке године у земљи), представља показатељ колико је вода теоријски доступна за употребу на **ОДРЖИВ НАЧИН**.

**КРИЗА ВОДЕ ЈЕ
ЗДРАВСТВЕНА КРИЗА**

Одрживо водоснабдевање

- Одрживи систем за водоснабдевање треба да омогући адекватну количину воде и одговарајући квалитет за одређену намену, не нарушавајући при томе будућу способност да се дати капацитет и квалитет воде постигне.
- ***Одрживо водоснабдевање је кључна компонента интегралноог управљања водним ресурсима.***

Процена карактеристика одрживости водоснабдевања

ИЗАЗОВИ

Еколошки

- Претерана експлоатација и деградација
- Екстремни услови (поплаве, суше)

Друштвени

- Право на чисту и здравствено безбедну воду за пиће
- Заштита вода
- Пораст свести о одрживој употреби /потрошњи воде

Технолошки

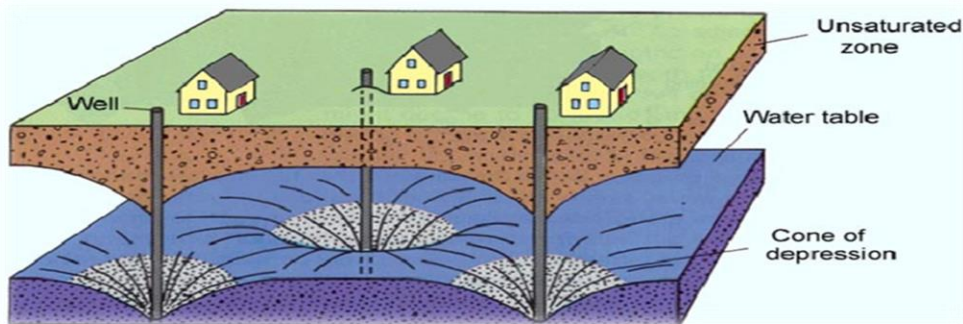
- Унапређене технологије
- Смањење утроска енергије у третману воде
- Ко-генерисање енергије

Економски

- Пораст улагања у технологију воде
- Боље разумевање ризика од неефикасних улагања у систем водоснабдевања

ПРЕКОМЕРНА ЕКСПЛОАТАЦИЈА РЕСУРСА

- Неравнотежа између потребе за водом и њене доступности.
- У многим подручјима не постоје планови управљања и ограничења у екстракцији воде → вода је све мање доступна.

Водна криза

Подземне воде (**исцрпљене**)
Површинске воде (**загађене**)
Падавине (**неравномерне,
неискоришћене**)

Популација (↑)
Потреба за водом (↑)
Потрошња (↑)

Оскудица воде

Индустријски развој (↑)
Економија - индустрија (↑)
Бизнис са водом (↑)

Пољопривреда (↓)
Животна средина и здравље (↓)
Будућност (?)

Идентификација области под водним стресом

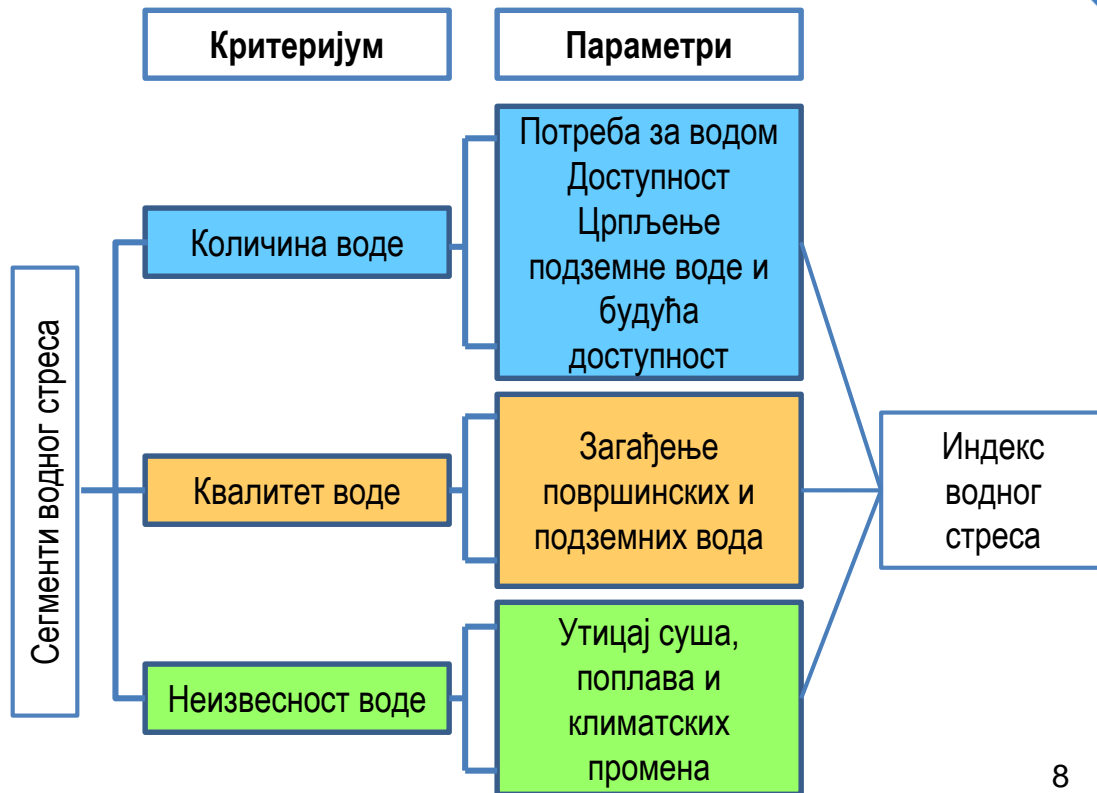
Индекс водног стреса –
однос између захваћене воде
и доступне воде.

Апроксимација:

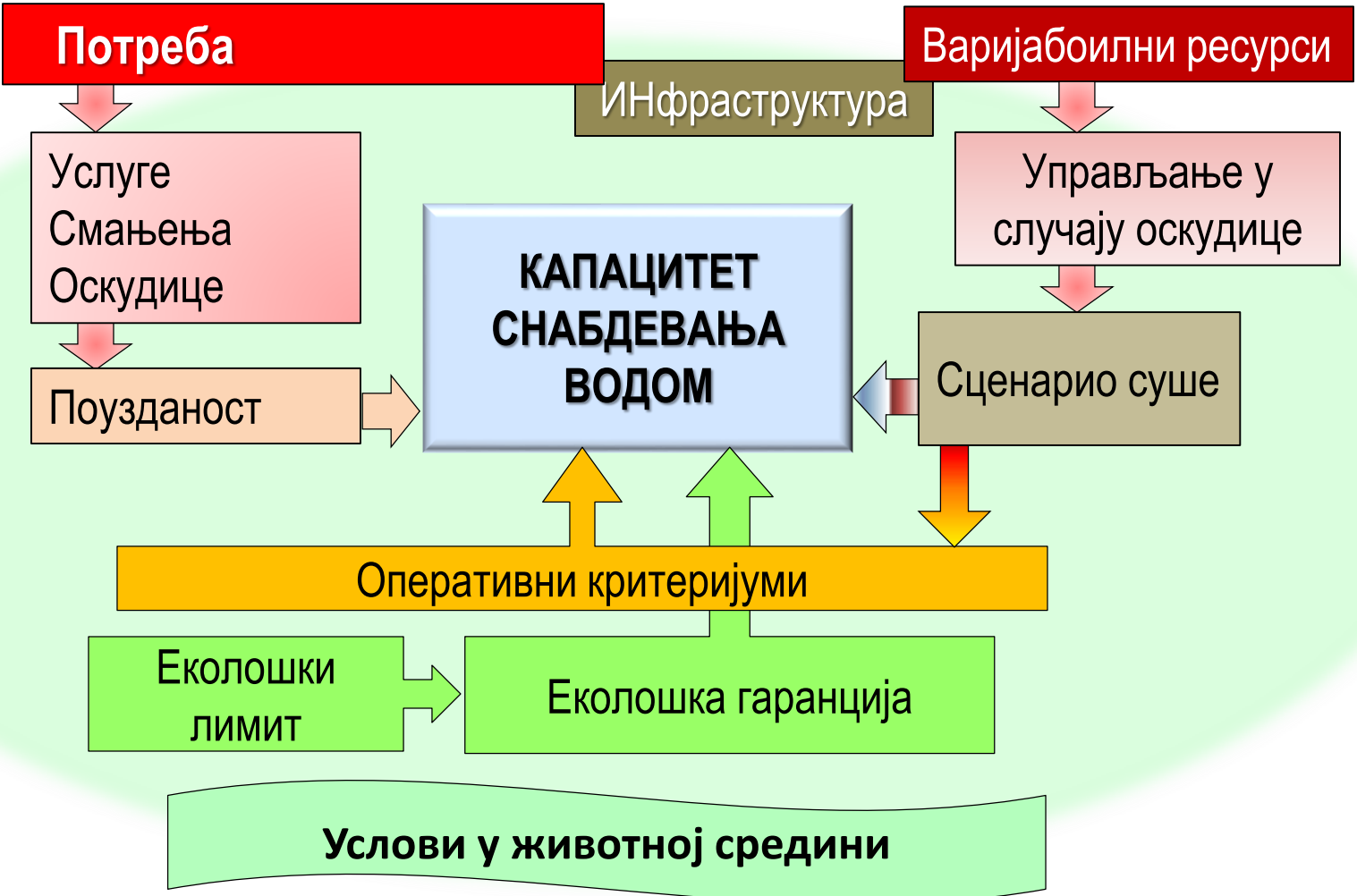
**<1000 m³/годишње/особа =
водни стрес**

Претпоставка:

Притисци на водне ресурсе су
функција броја људи (а не
количине воде коју ти људи
користе).

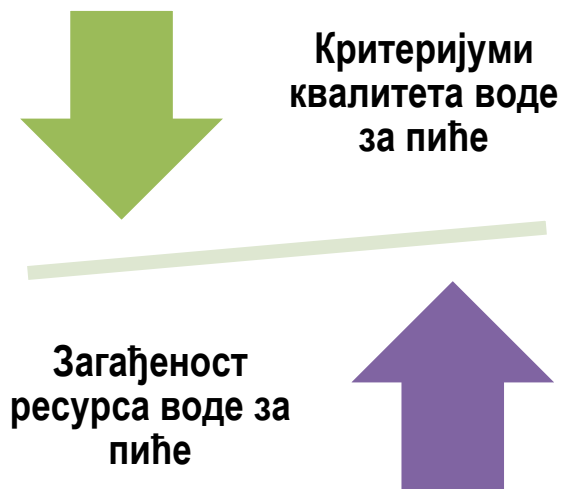
- **Право на чисту и здравствено безбедну воду за пиће**
- Смањење загађења вода и управљање базирано на процени ризика- загађивање треба спречити и контролисати што је више могуће на самом извору.
- Нови критеријуми квалитета воде за пиће – ревидирање МДК вредности у складу са новим научним сазнањима
- Смањење губитака у мрежи
- Пораст свести о одрживом коришћењу воде
  - подизање јавне свести и разумевања бројних аспеката значаја воде како за нас данас, тако и за наредна поколења;
  - од суштинске важности за постизање разумевања међусобних приоритета и потреба.¹⁰

**Нова
Директива о
води за пиће
2020/2184**

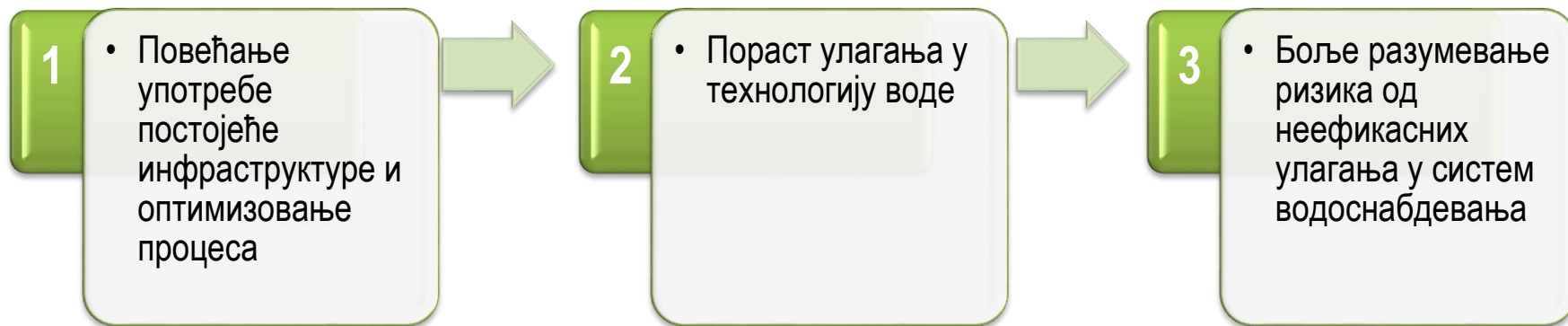
ЧИСТИЈЕ, ОДРЖИВЕ И ЕФИКАСНИЈЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ ПРИПРЕМЕ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ

- Унапређење технологије
  - Уклањање хемијских и биолошких/микробиолошких загађујућих материја
  - Уклањање ПФАС, микропластике, ендокриних дисруптора
- Смањење утrophка енергије у третману воде
- Ко-генерисање енергије

Финансирање – озбиљан лимитирајући фактор

Водоснабдевање може допринети економији кроз додатну вредност и запошљавање.

- Одрживи развој водног сектора под утицајем је развоја других сектора
- Неодрживе развојне активности увелико угрожавају количину и квалитет обновљивих извора слатке воде.

ВОДА У ЦИРКУЛАРНОЈ ЕКОНОМИЈИ

- Вода као елемент циркуларне економије.
- Нексус вода-енергија-храна (и друга питања повезана са водом) - кључни елемент процеса озелењавања економије.
- Потрошња воде мора бити вреднована у смислу количине и квалитета.
- Двојност отежава процену кружности – морају се поредити литри чисте воде до литара загађене воде, што је изгубљени ресурс који циркуларна економија настоји да поврати.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Неопходно је...

Направити постројења за третман вода, пружити услуге високог квалитета

Обезбедити ефикасан и ефектан систем водоснабдевања у складу са повећањем потреба становништва

Рехабилитација и модернизација система за водоснабдевање

Оптимизација експлоатације ресурса воде, као и заштита животне средине

Развој ресурса воде за пиће

Подаци мониторинга квалитета водних ресурса

Спровођење обуке како би се оптимизовао инфраструктурни развој у области водоснабдевања

Подизање јавне свести о одрживој употреби воде

Хвала на пажњи!

Департман за
**ХЕМИЈУ, БИОХЕМИЈУ И
ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**